

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Det handler slet ikke om penge : Danmark og euroen

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1999

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Det handler slet ikke om penge : Danmark og euroen

Folkebevægelsen mod EU

Det handler slet ikke om penge
– Danmark og euroen

“Euroen er affyringsrampe for den politiske union”

Ovenstående er et citat af Jacques Delors, tidligere formand for EU-Kommissionen. Citatet siger meget præcist, hvorfor det har været så vigtigt for EU-politikerne at få euroen gennemført. Selvom der er mange økonomiske argumenter imod euro-projektet.

Har vi først sagt ja til euroen, så må vi **også** sige ja til den fulde politiske union. Fordi en styrkelse af den politiske union er en automatisk konsekvens. På den måde håber EU-tilhængerne, at få indført den fulde politiske union ad bagdøren – selvom den politiske union har stadig mindre tilslutning i de europæiske befolkninger.

Hvordan kan vi sige det med sikkerhed?

Fordi euroen ikke i længden kan overleve uden en stærk politisk union.

Euroen vil nemlig i sig selv forårsage stor ulighed

imellem de stærke og de svage lande i dette “Euroland”. Det bliver derfor nødvendigt, at etablere en egentlig fælles skatte-, finans-, arbejdsmarkeds- og socialpolitik. Ikke blot harmoniseret, men med fælles budgetter på EU-plan. Ellers er det urealistisk, at euroen på længere sigt kan undgå en sprængning.

Det er netop udsigten til ulighed, der har fået en række økonomer til, at advare om, at tiden ikke er moden til en fælles mønt; at det er for risikabelt at etablere euroen, før den politiske union er på plads. (1)

Andre økonomer peger blot på, at den politiske union vil komme som en naturlig følge. Professor Niels Thygesen svarede i et interview på spørgsmålet om, hvad der kommer først “pengene eller politikken?”: “Det er et meget omdiskuteret spørgsmål. Hvad man kan sige er, at vi ikke tidligere har set møntunioner overleve, medmin-

dre der – over i hvert fald en række ti-år – voksede en politisk union frem”. (2)

Alt dette ved EU-tilhængerne. Derfor kræver Det europæiske Socialdemokrati med den tyske kansler Schröder i spidsen, allerede nu en harmonisering af skatte-, social- og finanspolitikken. (3) Derfor erklærer EU-Kommissionen (4), at EU bør påbegynde sin egen skatteopkrævning. Det er klare skridt i retning af en EU-stat.

Derfor er det mere regulært, at den danske euro-debat udvides til at handle om velfærd og folkestyre, og ikke kun om vekselgebyrer og renter. EU-tilhængerne skal ikke komme afsted med at fejle vigtige spørgsmål ind under gulvtæppet.

Euroen undergraver folkestyret

Euroen har også andre meget vidtrækkende konsekvenser for demokratiet:

Med Maastricht-traktaten fra 1993 blev det besluttet, at den økonomiske politik i Euroland skal styres af den europæiske centralbank, ECB. Centralbanken styres af medlemslandenes nationalbankdirektører.

Det betyder, at den økonomiske politik ligger i hænderne på en lille gruppe udpegede nationalbankdirektører, der aldrig er på valg.

Det bryder fuldstændigt med den folkestyretradition, vi har haft og har i Danmark.

Hvorfor vælger EU denne udemokratiske konstruktion?

Fordi man ønsker at sikre, at hensynet til en lav inflation går forud for alle andre hensyn – sådan som både Maastricht- og Amsterdam-traktaterne siger.

Politikere, der vælges af befolkningerne, er mere lydhøre overfor krav om initiativer imod arbejdsløsheden. Bankdirektørerne i ECB lader sig derimod ikke presse af folkelige krav, for de er ikke på valg. De er alene bundet af traktaterne.

Dette problem er blevet meget tydeligt på det sidste, hvor de socialdemokratiske regeringsledere har krævet, at ECB skal føre en mere beskæftigelsesvenlig politik, sænke renten, m.v.(5)

Problemet er, at Schröder, Nyrup eller andre kan kræve, hvad de vil; men det er ECB, der bestemmer. Det står højt og tydeligt i den Maastricht-traktat og i Amsterdam-traktaten, som de selvsamme politikere var så varme fortalere for i 1992, -93 og 98.

Euroen vil føre til sociale problemer og øget arbejdsløshed

Hele den fælles mønt og ØMU-projektet er bygget på en meget speciel økonomisk politik (monetarisme), der som noget enestående i verden står nedskrevet i Unionens grundlov – Maastricht-traktaten.

Her står nemlig, at landenes regeringer og politikere, uanset deres politiske observans, skal prioritere lav inflation fremfor andre hensyn.

Men en sådan politik fører til høj arbejdsløshed og presser derved lønnen ned. Og det er åbenbart, hvad EU vil opnå.

For at gennemtvinge denne politik, har EU udarbejdet nogle meget strenge "konvergenskrav", som landene skal opfylde. Det drejer sig om begrænsninger i hvor store landenes offentlige udgifter og gæld må være.

Disse begrænsninger har allerede i dag medført, at arbejdsløsheden markant er kunstigt forøget. Eller som det udtrykkes: Den høje arbejdsløshed i EU er "politisk bestemt" (6). Marianne Jelved har også indrømmet, at en tilknytning til euroen vil koste en højere arbejdsløshed i Danmark. (7)

Ligeledes har det betydet, at der i alle EU-landene er kommet en bølge af privatiseringer i den offentlige sek-

tor, nedskæringer af sociale ydelser, forringelse af arbejdsmarkedsordninger m.v. Alt sammen velkendt for os danskere. Det er sket direkte på EU's opfordring. (8)

Ikke alene for at landene kunne leve op til euroens krav. Men også fordi EU allerede i dag har en fuldt udbygget social- og arbejdsmarkedspolitik, som de med Amsterdam-traktaten har fået mandat til at pålægge landene.

Nogle danske eksempler:

Arvesølv sælges ud

De omfattende privatiseringer af tidligere offentlige virksomheder, som f.eks. Tele Danmark, Girobank, dele af DSB, og lufthavnsvæsenet, skyldes EU's krav om, at den offentlige gæld ikke må overstige 60% af BNP.

Ærgerligt nok har man primært privatiseret de mest rentable dele af det offentlige. Dette er uhyre kortsigtet,

og ulogisk i en enhver forstand. Og det passer ingen steder med snakken om, at "der skal privatiseres, fordi det private kan gøre det langt mere effektivt".

Forklaringen er enkel: formålet har været at sælge "guldæggene" for at få nedbragt gælden for at opfylde EU's krav. (9)

Sociale nedskæringer

De sidste par års forringelser i dagpengeordningerne, og den nye ændring af efterlønnen er alt sammen ting, der er sket på EU's anbefalinger.

F.eks. kan man allerede fra 1996 læse i EU's officielt vedtagne papirer, at der bør ske en forringelse af sikringsordningerne ved arbejdsløshed, så folk får et "større incitament" til at tage et dårligt lønnet arbejde. Og i foråret 1997 kan man i "Kommissionens meddelelse om modernisering og forbedring af den sociale beskyttelse i Den europæiske Union" læse, at "det [er] vigtigt

at vende tendensen mod en for tidlig afgang fra arbejdsmarkedet". (9) Samme tendens ses i Kommissionens Grønbog om supplerende pensioner fra 1998.

Udliciteringer i sundhedssektoren

I 1993 vedtog EU et direktiv, der pålægger landene udlicitering i den offentlige sektor. (11) For i EU's indre marked er alt i princippet en vare: Fra drikkevand over børnepasning til hjerte- hofteoperationer.

Det er således EU-lovgivning, der er den direkte årsag til udliciteringsbølgen. Med Amsterdam-traktaten får EU ret til at blande sig i sundhedspolitik. EU-kommissionen redegør i sin socialpolitiske rapport for retningen (12): Alle hospitalsopgaver, også operationer, skal udbydes i licitation, hvor "offentlige sygehuse" og privathospitaler konkurrerer side om side om at få opgaven. Det skal være slut med gratis sygehusbehandling. I stedet bør folk tegne forsikringer, der dækker i tilfælde af sygdom og indlæggelse.

EU-landenes sygehusvæsen skal altså ligne det amerikanske.

Dette er blot få eksempler på, hvordan EU lægger bomber under grundlæggende brikker i vores velfærd. Der går en rød tråd fra EU til de sidste års dramatiske omlægninger af den offentlige sektor. Det sker i Danmark, og det sker i de andre EU-lande.

Siden 1993 har dette stået meget højt på EU's dagsorden. Startskuddet blev givet af Jacques Delors med følgende erklæring: "De europæiske virksomheder kan ikke konkurrere med velfærdsstaterne som en lænke om anklen". (13)

Dette er kun begyndelsen

De virkelige konsekvenser af euroens krav får vi måske at se om kort tid, hvis den globale krise for alvor bider sig fast i EU-området.

For i økonomiske kriser kommer EU-landenes regerin-

ger i klemme: Arbejdsløsheden stiger; udgifterne til dagpenge o.l. stiger; skatteindtægterne falder. Kravet om at de offentlige underskud ikke må overstige 3% af de enkelte landes bruttonationalprodukt (BNP) bliver umuligt at opfylde.

I denne situation får det enkelte land ingen hjælp fra EU. Tværtimod vil de få en bøde fra Centralbanken, fordi konvergenskravene ikke er overholdt. Og det er ikke småbeløb: For Danmarks vedkommende kan bøderne løbe op i ca. 5 mia. kr. pr. gang eller ca. halvdelen af Danmarks årlige u-landsbistand, hvis Danmark opgiver sin undtagelse. (14)

I en situation med økonomisk krise kunne man – inden EU's fælles økonomiske politik – afdæmpe krisens virkninger og stabilisere økonomien. Toppen af den voksende arbejdsløshed ville kunne skæres af ved at bruge forskellige økonomiske instrumenter – især valutakurspolitikken og finanspolitikken.

Men med den fælles økonomiske politik og den fælles

mønt har landene afgivet disse økonomiske instrumenter til EU. Landene har simpelthen ikke længere i krisetider mulighed for at føre en selvstændig økonomisk politik, der er tilpasset egne forhold og ønsker.

De kan blot se passivt til, mens arbejdsløsheden stiger og den sociale elendighed bider sig fast. Derfor vil euroen føre til afgørende tab af økonomisk og politisk handlemulighed.

Denne handlingslammelse vil naturligvis ramme de svageste økonomier i særlig grad, da det er her, krisen slår hårdest ind. Med euroens etablering vil der således ske en øget ulighed mellem stærke og svage økonomier i EU.

Derfor er det helt ude af trit med virkeligheden, når Økonomiministeriet laver beregninger over, hvad det vil koste danskerne i vækselgebyrer og renteudgifter, hvis vi ikke går med i euroen. Det er intet ved siden af den trussel, som euro'en udgør for vores velfærdssamfund og folkestyre.

Endnu et løftebrud

Nyrup-regeringen arbejder nu helt åbent for at afskaffe den danske krone, at gøre Danmarks Nationalbank til en filial under den Europæiske Centralbank (ECB), og at afskaffe Danmarks mulighed for at føre en selvstændig pengepolitik. Sandsynligvis kommer der en dansk folkeafstemning om Euroen (den økonomiske monetære union – ØMUens – sidste fase) før år 2001. Glemte løfterne fra forårets EU-kampagne, da Nyrup andægtigt erklærede: "De danske forbehold står før, under og efter Amsterdam-traktaten".

Regeringen har allerede indledt kampagnen: Økonoministeriets embedsmænd har leveret det første notat, der "beregner", hvor dyrt det bliver for danskerne i højere renter, hvis vi virkelig vil holde os udenfor det gode euro-selskab. Notatet blev, fra den første dag, skudt ned af en lang række økonomer for at være usag-

ligt. Europrojektet bliver ofte fremstillet som et spørgsmål udelukkende om vækselgebyrer og højere rente. Men euroen er et politisk skridt. Et af de mest vidtrækkende politiske projekter i Europa efter 1945. Et politisk skridt, der vil føre til begrænsninger i vort folkestyre og vort velfærdssamfund. Dertil kommer, at det bliver meget svært – måske umuligt – at komme ud af ØMU'en, hvis vi er kommet med. (15)

Det er Nyrup-regeringens plan, at Danmark skal med i euroen indenfor de næste par år.

Det må vi for enhver pris forhindre. Er Danmark først med her, så kan vi ikke komme ud igen.

Der eksisterer ingen fortrydelsesparagraf

Hvad kan vi gøre?

Den valutaaf tale (ERM II), som Marianne Jelved indgik i september 1998 med eurolandene, stiller Danmark i den værst tænkelige situation, fordi aftalen ikke sikrer den danske krone mod valutaspekulationerne. Tværtimod inviterer den til valutaspekulation. Dermed har Jelved lavet en aftale, der med sikkerhed vil blive dyr for Danmark i forhøjede renter og træk på valutareserverne. Danmark bliver skyggemedlem af euroen. Euro-undtagelsen fra Maastricht-traktaten bliver hermed med sikkerhed reduceret til en formalitet.⁽¹⁶⁾

Formålet kan kun være, at danskerne skal "gøres møre".

Valutaaftalen er en glidebane ind i euroen. Derfor må vi kræve aftalen opsagt, så Danmark får samme forhold som England og Sverige, der netop ikke har ønsket en valutaaf tale med euroen.

Det er den mest favorable situation, rent økonomisk. Den giver flest handlemuligheder, og den giver ingen ulemper.

Formålet med regeringens kampagne og valutaaftalen er også at sprede en stemning: "Løbet er kørt, vi er allerede med. Vi kan ligeså godt opgive at kæmpe imod". Men Sverige og England står udenfor og har ikke ønsket en valutaaf tale. De viser – sammen med Schweiz – at løbet ikke er kørt. At der er andre muligheder.

Der spredes også masser af forvirring med snak om, at "Danmark kan ikke koble sig af udviklingen. Euro bliver almindelig mønt i Danmark, under alle omstændigheder...". Ja, selvfølgelig bliver euro almindelig mønt i Danmark, selv om vi holder os udenfor euroen. Ligesom tyske D-mark har været gængs valuta langs den jyske vestkyst i årtier.

Firmaerne kan aflægge regnskab i euro, bankerne kan foretage valutatransaktioner i euro og så videre. Det er blot naturlige praktiske foranstaltninger. Men det fører ikke automatisk til, at vi tvinges til at opgive den danske krone.

Euroen er et politisk valg. Om vi vil afgive den sidste rest af økonomisk og politisk handlemulighed; om vi vil med i en politisk union, hvor Danmark har lige så lidt politisk råderum som et amt – eller om vi tværtimod vil slå bremserne i, før det er for sent!

Derfor skal vi fortsat kæmpe imod euroen. Måske kan vi endnu nå at forhindre den definitive etablering af euroen, der er planlagt til 2002: Modstanden mod euroen er stor og voksende i resten af EU.

Folkebevægelsen arbejder for, at der etableres en europæisk kampagne mod euroen.

noter:

- (1) 155 tyske økonomiprofessorer opfordrede i februar 1998 til at udsætte euroen, fordi den kommer for hurtigt, bl.a. fordi det er nødvendigt at gøre arbejdsmarkedene mere fleksible (Politiken 25. marts, 1998). Milton Friedmann, Nobelpristager i Økonomi, sagde til Washington Post i sommeren 1997, at "der er stor risiko for politiske spændinger. En økonomisk påvirkning, der slår forskelligt igennem rundt om i EU, og som man kunne have klaret med en tilpasning af valutakurserne, bliver i stedet til et politisk slagsmål".
- (2) Weekendavisen den 8.-14. januar 1999
- (3) "Den nye europæiske vej, Økonomisk reform inden for rammerne af ØMU'en". – Papir fra de socialdemokratiske (PES) Ecofinministre i EU, November 1998.
- (4) AGENDA 2000, EU-Kommissionens udkast til arbejdsplan for den kommende 7-årsperiode.
- (5) Politiken 26. oktober 1998.
- (6) FN's Economic Bulletin for Europe (Vol. 47/1995) og OECD's 1997-rapport refereret i Agence Europe, 19.-20. august 1997
- (7) Politiken 8. oktober 1998.
- (8) "Sociale Ydelsar, Beskatning og Arbejdsmarkedet. Annex 1 til projektet med ECOFIN – Rådets bidrag til Det Europæiske Råd. II/388-95. Oktober 1995.
"Social beskyttelse i Europa 1997 – Resumé", Beretning fra Kommissionen til rådet, Europa-Parlamentet, Det økonomiske og sociale Udvalg og

- Regionsudvalget. KOM(1998) 243 endelig udg. April 1998.
 "Opdatering af konvergensprogrammer for Danmark". Økonomiministeriet
 Juni 1997.
 "Udkast til de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og fælles-
 skabets økonomiske politikker". - Rapport til det europæiske råd juni
 1998.
- (9) Økonomiministerens svar til Europaudvalget. Sp. 40. 14. maj 1998.
- (10) Meddelelse fra Kommissionen om "Modernisering og forbedring af den
 sociale beskyttelse i den europæiske union", KOM(97) 102. Marts 1997.
 Grønbog om "Supplerende pensioner i det indre marked". KOM(97) 283.
 Juni 1997.
- (11) Direktiverne 93/36, 93/38, 93/38 EØF, senere ændret i KOM(95) 107
- (12) "Social beskyttelse i Europa 1997". Beretning fra Kommissionen.
 KOM(1998) 243.
 Se note 10 - "Meddelelse fra Kommissionen..."
- (13) Møde i København, juni 1993.
- (14) Rådforordning EF nr. 1467/97, 7. juli 1997 om fremskyndelse og afkla-
 ring af gennemførelsen af procedurer i forbindelse med uforholdsmæs-
 sig store underskud.
- (15) Notat vedrørende omkostningerne for Danmark ved at stå uden for eur-
 oen etc. bilag til Marianne Jelveds svar 16/11 1998 på spørgsmål fra
 Ulla Tørnæs (S 34, 1998/99). Se i øvrigt Børsen 17/11 1998 og Ber-
 lingske Tidende 24/11 1998.
- (16) Europaudvalget bilag 88/1998-99, 27/10 1998, og bilag 429, 6/1 1999

Euroen truer det danske velfærdssystem og folkestyre. Det handler ikke kun om vekselgebyrer og renter. EU-tilhængere skal ikke komme afsted med, at feje vigtige spørgsmål ind under gulvtæppet.

Gør noget

Drop fremfor alt tvivlen. Det nytter, og løbet er ikke kørt endnu.

Diskutér euroen og dens konsekvenser med arbejdskammerater, kolleger, venner og bekendte.

Bestil mere oplysningsmateriale hos Folkebevægelsen mod EU.

Bestil en oplægsholder fra Folkebevægelsen, så du kan arrangere et debatmøde om euroen i dit nærområde, i din fagforening, på din skole, på dit uddannelsessted eller på din arbejdsplads.

Foreslå udtalelser på generalforsamlinger og andre møder, med kravet om,

- at Danmarks aftale om skyggemedlemsskab af euroen opsiges af Folketinget og
- at der skal laves en uvildig undersøgelse af fordele og ulemper ved tilslutning til euroen. Danskerne skal

have et sagligt og fair afstemningsgrundlag.

- at der skal være god tid til en grundig folkelig debat. Derfor bør der gå mindst et år fra offentliggørelse af afstemningsdato til afstemningens afholdelse.

Folkebevægelsen mod EU

Sigurdsgade 39 A, 2200 København N

Telefon: 35 82 18 00. Fax: 35 82 18 06. Giro: 2 33 77 11

E-mail-adresse: katte-ud@post1.tele.dk

Internet: www.folkebevægelsen.dk

Folkebevægelsen mod EU januar 1999

Tryk: Kruses Offset a/s.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk